

Eduskunnan vastaus EV 130/2018 vp — HE 101/2018 vp

→ VM

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion eläketurvan rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta*Asia*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion eläketurvan rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 101/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 11/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki**valtion eläketurvan rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläketurvan rahoituksesta annetun lain (67/2016) 2 § seuraavasti:

2 §*Eläkemaksu*

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt ja laitokset, joiden henkilöstön tai sen osan eläketurva on muualla lainsäädännössä säädetty valtion vastattavaksi tai joihin on sovellettu kumottua valtion eläkelakia (1295/2006), maksavat eläkemaksun, joka muodostuu työansioihin perustuvasta eläkemaksusta ja työkyvyttömyyseläkemaksusta. Eläkemaksu sisältää julkisten alojen eläkelain 168 §:n mukaisen työntekijän eläkemaksun. Työnantaja vastaa eläkemaksun suorittamisesta kokonaisuudessaan.

Keva vahvistaa eläkemaksun valtiovarainministeriön päättämien perusteiden mukaisesti. Keva antaa ohjeet eläkemaksun suorittamisesta ja huolehtii eläkemaksun perimiseen liittyvistä tehtävistä. Eläkemaksu maksetaan Valtion eläkerahaston tilille.

Edellä 2 momentissa ja julkisten alojen eläkelain 122 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tehtävissä noudatetaan, mitä valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) nojalla säädetään ja määrätään tilintekijästä. Mainituissa lainkohdissa tarkoitettut varat pidetään erillään Kevan varoista.

Eduskunnan vastaus EV 130/2018 vp

Eläkemaksun laskuperusteista ja niiden vahvistamisesta sekä 1 momentissa ja julkisten alojen eläkelain 122 §:n 2 momentissa tarkoitettujen varojen hoidosta ja tilittämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Tällä lailla kumotaan työnantajan eläkemaksun perusteista annettu valtioneuvoston asetus (1354/2016).

Helsingissä 23.11.2018

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri

Riksdagens svar RSv 130/2018 rd — RP 101/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd (RP 101/2018 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 11/2018 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av statens pensionsskydd (67/2016) 2 § som följer:

2 §

Pensionsavgift

Statens ämbetsverk och inrättningar, statliga affärsverk samt sammanslutningar och inrättningar vars pensionsskydd för personalen, eller en del av personalen, enligt annan lagstiftning ska skötas av staten eller på vilka den upphävda lagen om statens pensioner (1295/2006) har tillämpats, betalar pensionsavgift, som består av en arbetsinkomstbaserad pensionsavgift och en invalidpensionsavgift. Pensionsavgiften omfattar arbetstagarens pensionsavgift enligt 168 § i pensionslagen för den offentliga sektorn. Arbetsgivaren svarar för betalningen av pensionsavgiften i dess helhet.

Keva fastställer pensionsavgiften i överensstämmelse med de grunder som finansministeriet beslutar. Keva meddelar anvisningar om betalning av pensionsavgiften och sköter uppgifter i anslutning till uppbärandet av avgiften. Pensionsavgiften betalas in på Statens pensionsfonds konto.

Vid skötseln av de uppgifter som avses i 2 mom. och i 122 § 2 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn ska iakttas vad som med stöd av lagen om statsbudgeten (423/1988) föreskrivs

Riksdagens svar RSv 130/2018 rd

och bestäms om redogörare. De medel som avses i de momenten ska hållas åtskilda från Kevas medel.

Närmare bestämmelser om beräkningsgrunderna för pensionsavgiften och fastställandet av dem samt om förvaltningen och redovisningen av de medel som avses i 1 mom. och i 122 § 2 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

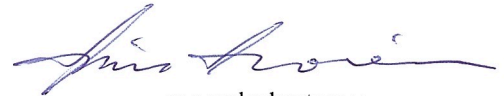
Genom denna lag upphävs statsrådets förordning om grunderna för arbetsgivarens pensionsavgift (1354/2016).

Helsingfors 23.11.2018

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion eläketurvan rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion eläketurvan rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta (HE 101/2018 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Päivi Lanttola, valtiovarainministeriö

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- opetus- ja kulttuuriministeriö
- Valtion Eläkerahasto
- Keva

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- sosiaali- ja terveysministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion eläketurvan rahoituksesta annettua lakia. Lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä muutoksia, joilla valtion eläkejärjestelmän maksurakennetta uudistetaan ja selkeytetään. Samalla valtion eläkejärjestelmän työnantajakohtaisten vuosittaisten eläkemaksujen vahvistaminen siirrettäisiin tehtäväksi Kevassa valtiovarainministeriön päättämien perusteiden mukaisesti.

Esityksen tavoitteena on yksinkertaistaa työnantajan eläkemaksun määräytymistä ja saattaa se tasoltaan vastaamaan työeläkejärjestelmän keskimääräistä maksutasoa. Työeläkejärjestelmän keskimääräisen maksutaso on vakaampi ja paremmin ennustettavissa kuin valtion eläkejärjestelmän nykyinen vuosittain vaihteleva maksutaso. Jatkossa työnantajan eläkemaksun maksutasossa vuosittain tapahtuvat muutokset johtuisivat nykyistä selvemmin työkyvyttömyyseläkemaksusta,

Valiokunnan mietintö StVM 11/2018 vp

mikä parantaisi eläkemaksun ohjattavuutta. Samalla myös hallinto kevenisi, kun valtiolla ei olisi enää omaa erillistä laskentamallia järjestelmineen.

Nykyisistä työnantajan eläkemaksun laskentaperusteiden vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkeosista sekä eläketurvan toimeenpanosta aiheutuvasta hoitokuluosasta luovuttaisiin. Eläkemaksu laskettaisiin valtion eläkejärjestelmän piirissä olevilla työnantajilla nykyiseen tapaan prosentteina palkkasummasta. Eläkemaksuprosentti muodostuisi kaikille työnantajille yhteisestä työansioihin perustuvasta eläkemaksuprosentista ja työnantajakohtaisesta työkyvyttömyyseläkemaksuprosentista. Työnantaja pidättäisi työntekijän eläkemaksun ja vastaisi eläkemaksun suorittamisesta kokonaisuudessaan.

Lakimuutoksella ei muuteta niiden työnantajien piiriä, joiden henkilöstöstä tai sen osasta maksetaan eläkemaksua valtion eläkejärjestelmässä. Valtiovarainministeriö ei enää päättäisi työnantajakohtaisia eläkemaksuprosentteja, vaan Keva laskisi työnantajakohtaisen eläkemaksun valtiovarainministeriön päättämien perusteiden mukaisesti. Keva antaisi ohjeet eläkemaksun suorittamisesta ja huolehtisi eläkemaksun perimiseen liittyvistä tehtävistä, mikä vastaisi nykytilaa. Eläkemaksu maksettaisiin edelleen Valtion eläkerahaston tilille.

Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi eräitä muita toimeenpanoa selkeyttäviä tarkistuksia ja teknisiä korjauksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lain on tarkoitettu tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää perusteltuina esityksen tavoitteita uudistaa ja selkeyttää valtion eläkejärjestelmän maksurakennetta yksinkertaistamalla työnantajan eläkemaksun määräytymistä. Valiokunta kannattaa ehdotettuja muutoksia.

Hallituksen esityksen mukaan työkyvyttömyyseläkemaksu olisi työnantajakohtainen ja tasoltaan keskimäärin yhtä suuri kuin yksityisen sektorin työeläkemaksun keskimääräinen työkyvyttömyyssosa. Myös työansioihin perustuva eläkemaksu mitoitettaisiin siten, että eläkemaksu kokonaisuudessaan olisi keskimäärin yhtä suuri kuin keskimääräinen yksityisten alojen työeläkemaksu on kaikki sen osat huomioiden.

Valiokunta pitää valtion eläkejärjestelmän eläkemaksutason ennustettavuuden kannalta hyvänä, että eläkemaksun taso asetetaan seuraamaan tiiviisti työeläkejärjestelmän keskimääräistä maksutasoa. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että tämä uudistuksen keskeinen osa ilmenee vain hallituksen esityksen perusteluista. Hallituksen esityksen mukaan eläkemaksun perusteista säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lain perusteella annettavaan valtioneuvoston asetukseen sisällytettäisiin säännös, jonka nojalla työeläkejärjestelmän maksutason seuraamisesta voitaisiin poiketa valtiovarainministeriön päätök-

Valiokunnan mietintö StVM 11/2018 vp

sellä. Valiokunta pitää ongelmallisena sitä, ettei tätä uudistuksen keskeisestä sisällöstä poikkeamista ole mainittu eikä perusteltu hallituksen esityksessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että esityksen tavoitteen mukaisesti valtion eläkemaksun taso pidetään vakaana ja sen vaihtelut mahdollisimman ennakoitavina myös pitkällä aikavälillä seuraamalla työeläkejärjestelmän keskimääräistä maksutasoa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveystoimikunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 101/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 14.11.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Jaana Laitinen-Pesola kok
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Vesa-Matti Saarakkala sin
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Martti Talja kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd (RP 101/2018 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Päivi Lantto, finansministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- undervisnings- och kulturministeriet
- statens pensionsfond
- Keva.

Inget yttrande av

- social- och hälsovårdsministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om finansiering av statens pensionsskydd ändras. Det föreslås att vissa ändringar ska göras i lagen för att på så sätt modernisera och förtydliga betalningsstrukturen på det statliga pensionssystemet. Samtidigt överförs uppgiften att fastställa de arbetsgivarspecifika årliga pensionsavgifterna till Keva, som fattar sitt beslut på grunder som finansministeriet beslutar.

Syftet med propositionen är att förenkla processen för fastställande av arbetsgivarens pensionsavgift och förändra den så att den till sin nivå motsvarar den genomsnittliga avgiftsnivån inom arbetspensionssystemet. Den genomsnittliga avgiftsnivån inom arbetspensionssystemet är mer stabil och lättare att förutse än den nuvarande avgiftsnivån inom statens pensionssystem, som varierar från år till år. I fortsättningen ska de årliga förändringarna ha ett tydligare samband med invalidpensionsavgiften, vilket förbättrar möjligheterna att styra pensionsavgiften. Samtidigt blir för-

Betänkande ShUB 11/2018 rd

valtningsstrukturen enklare när staten inte längre har sin egen separata beräkningsmodell med vidhängande system.

Nuvarande beräkningsgrunder för arbetsgivarens pensionsavgift ska frångås. De består i dag av en ålders-, invalid- och familjepensionsdel och av en omkostnadsdel som verkställigheten av pensionsskyddet föranleder. De arbetsgivare som omfattas av statens pensionssystem ska beräkna pensionsavgiften på samma sätt som för närvarande som en procentandel av lönesumman. Procentsatsen för pensionsavgiften ska utgöras av dels en procentsats som grundar sig på arbetsinkomsterna och är lika stor för alla arbetsgivare, dels en arbetsgivarspecifik procentsats för invalidpensionsavgift. Arbetstagarens pensionsavgift ska innehållas av arbetsgivaren, som svarar för betalningen av pensionsavgiften i dess helhet.

Lagändringen innebär inte någon förändring när det gäller vilka arbetsgivare som omfattas av statens pensionssystem och utifrån det betalar pensionsavgift för hela sin personal eller en del av den. Finansministeriet ska inte längre fatta beslut om arbetsgivarspecifika procentsatser för pensionsavgifter, utan Keva beräknar den arbetsgivarspecifika pensionsavgiften på de grunder som finansministeriet beslutar. Keva utfärdar anvisningar om betalning av pensionsavgiften och sköter uppgifter i anslutning till avgiftsuttaget, vilket motsvarar nuläget. Pensionsavgifterna ska även fortsättningsvis betalas in på statens pensionsfonds konto.

Enligt förslaget ska det dessutom göras vissa andra justeringar och korrigeringar av teknisk natur som förenklar verkställandet av lagen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2019 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Social- och hälsovårdsutskottet anser propositionens syfte vara befogat, dvs. att se över och förtydliga avgiftsstrukturen i statens pensionssystem genom att förenkla bestämmandet av arbetsgivarens pensionsavgift. Utskottet tillstyrker de föreslagna ändringarna.

Enligt propositionen ska invalidpensionsavgiften vara arbetsgivarspecifik och dess nivå i genomsnitt lika hög som den genomsnittliga invalidpensionsdelen av arbetspensionsavgiften för den privata sektorn. Också den arbetsinkomstbaserade pensionsavgiften ska dimensioneras så att pensionsavgiften i sin helhet i genomsnitt ska vara lika stor som den genomsnittliga arbetspensionsavgiften för den privata sektorn när alla delar av den beaktas.

Utskottet anser att det med tanke på förutsägbarheten i nivån på pensionsavgifterna i statens pensionssystem är bra att nivån på pensionsavgiften sätts så att den nära följer den genomsnittliga avgiftsnivån inom arbetspensionssystemet. Men utskottet vill ändå fästa uppmärksamhet vid att denna väsentliga del av reformen endast framgår av propositionsmotiven. I propositionen sägs det att bestämmelser om grunderna för pensionsavgiften ska utfärdas genom förordning av statsrå-

Betänkande ShUB 11/2018 rd

det. Enligt utredning till utskottet ska den förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av lagen inkludera en bestämmelse som medger att avvikelser från att följa avgiftsnivån inom arbetspensionssystemet görs genom beslut av finansministeriet. Utskottet ser det som problematiskt att denna avvikelse från reformens väsentliga innehåll inte nämns eller motiveras i propositionen. Utskottet ser det som viktigt att nivån på statens pensionsavgift i överensstämmelse med propositionens syfte hålls stabil och att eventuell variation hålls maximalt förutsägbara också på lång sikt genom att den genomsnittliga avgiftsnivån i arbetspensionssystemet följs.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 101/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 14.11.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Krista Kiuru sd
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Arja Juvonen saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Jaana Laitinen-Pesola saml
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Vesa-Matti Saarakkala blå
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Martti Talja cent.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.